Վիքիդարան. ի՞նչ, ինչո՞ւ և ինչպե՞ս

teak

Վիքիկոնֆերանս, Երևան

Սեպտեմբերի 08, 2012

ՎԻՔԻԴԱՐԱՆ

Ո՞վ է այս տարի եղել գրադարանում (ոչ ուսման բերմամբ):

ՎԻՔԻԴԱՐԱՆ

Բովանդակություն

1. Ի՞նչ
   - Վիքիդարանի ծնունդն ու հետագա կյանքը
   - Էությունը
   - Հայերեն վիքիդարանը՝ ստեղծումից ցայսօր
   - Վիքիդարանի տեղը առցանց գրադարանների շարքում
2. Ինչո՞ւ
   - Տպագիր նյութերի թվային հասանելիություն
   - Կարևոր փաստաթղթերի հասանելիություն
   - Դերը կրթական ծրագրերում
   - Վիքիպեդիայի խթանում
3. Ինչպե՞ս
   - Մասնակցություն
   - Նոր ուղղություններ
   - Զարգացման հեռանկարներ

Վիքիդարանի պատմությունը

Նախագծի մղոնասյուները

- Ստեղծվել է 2003 թ. «Project Sourceberg» անվանմամբ որպես (վիքիպեդիայի համար) օգտակար և կարևոր տեքստերի շտեմարան
- 2003թ. դեկտեմբերին քվեարկությամբ վերանվանվում է «Wikisource»
- 2004թ. հուլիսին տեղափոխվում հիմնական ցանցային հասցե՝ wikisource.org
- 2005թ. բազմալեզվանի նախագիծը բաժանվում է առանձին լեզվային նախագծերի

ՎԻՔԻԴԱՐԱՆ

Վիքիդարանի պատմությունը

Այսօր.

- 3,300,000+ տեքստային տարր 60-ից ավել լեզուներով
- տեսածրված էջերի հետ համեմատության գործիքներ՝ համայնային սրբագրման համար
- թվայնացման համագործակցություններ ազգային արխիվների և գրադարանների հետ
- բնօրինակ տեքստերի համայնային թարգմանություններ

Էությունը

Առցանց գրադարան/Արխիվ

- Նախկինում հրատարակված բնօրինակ **տեքստեր**
- բնօրինակ տեքստերի թարգմանություններ
- պատմական փաստաթղթեր

Չկան.

- հեղինակային գործեր (*Վիքիգրքեր*)
- համայնային ուժերով ստեղծված դասագրքեր/ուսումնական ձեռնարկներ (*Վիքիլսարան*)
- ոչ-ազատ տեքստեր (միայն PD և CC-BY-SA)

ՎԻՔԻԴԱՐԱՆ

Ազատ գրադարան

Ազատ տեքստեր

- հանրային սեփականություն (PD)
- ազատ արտոնագրի տակ գտնվող տեքստեր (CC-BY-SA)

Պատճենաշնորհի արտոնություններ

- Ազատ օգտագործում (կոմերցիոն և ոչ-կոմերցիոն նպատակներով)
- Ազատ տարածում՝ հեղինակության նշմամբ
- Ազատ փոփոխում՝ համանման արտոնություններ շնորհելով

Հայերեն Վիքիդարան

wikisource.org-ի մասնիկ

- 2006թ. հունվարի 6-8 Սահակը (IP-ից) ավելացրեց Թումանյանի 18 ստեղծագործություն
- 2006թ. նոյեմբերի 21-22 Վազգենը ավելացնում է Անանյանի 3 ստեղծագործություն
- 2007թ. ապրիլից՝ Վազգենը, հունիսից՝ teak-ը, հուլիսից՝ Սահակը սկսում են գրադարանի ակտիվ լրացումն ու զբաղվում առանձին կայքի ստեղծման հարցերով

hy.wikisource.org

- 2007թ. նոյեմբերի 17-ին թույլատրվում է լեզվային կոմիտեի կողմից իսկ նոյեմբերի 24-ին ստեղծվում է առանձին հայերեն վիքիդարանի կայքը
- 2007թ. դեկտեմբերի 19-ին Վազգենը բեռնեց առաջին տեսածրված գործը (Թումանյանի 2-էջանոց հոդված)
- 2007թ. վերջում հայերեն վիքիդարանը ուներ 580 տեքստ

ՎԻՔԻԴԱՐԱՆ

Հայերեն Վիքիդարան

hy.wikisource.org

- 2008թ. հաստատուն աճ. տեքստերի քանակը ավելանում է 150-ով, տեսածրված էջերը՝ մոտ 1000-ով
- 2009թ. ավելացվում է Թումանյանի ԵԼԺ-ն 10 հատորով (7000-ից ավել տեսածրված էջ)
- 2010-12թթ. սրբագրում, նոր տեսածրված գրքերի ավելացում

Ներկա՝ 4800+ տեքստ 160 հեղինակից; 16000+ տեսածրված էջ՝ 99 գրքից (5200+ սրբագրված, որից 2000+ հաստատված)

ՎԻՔԻԴԱՐԱՆ

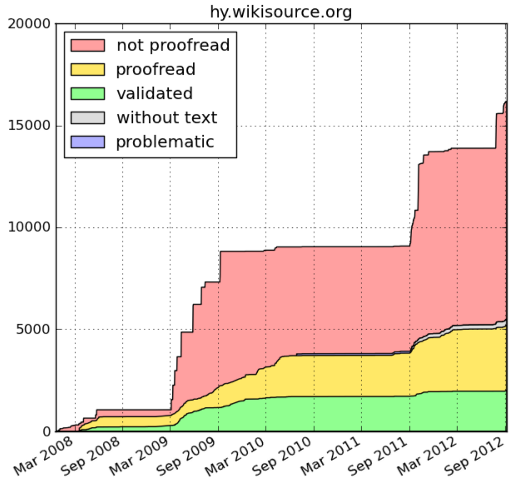
hy.wikisource.org
20000
15000
10000
5000
0
not proofread
proofread
validated
without text
problematic
Mar 2008
Sep 2008
Mar 2009
Sep 2009
Mar 2010
Sep 2010
Mar 2011
Sep 2011
Mar 2012
Sep 2012

Թվային գրադարանների համեմատում (հայերեն)

Հայերեն թվային գրադարաններ

- Armenian House (armenianhouse.org)
- Արևելահայերենի կորպուս (eanc.net)
- ՀայԳիտՀամագործակցության գրադարան (armscoop.com)
- Նոյան Տապան (books.nt.am)
- Արտերկրյա նախագծեր (archive.org, books.google.com, gallica.bnf.fr)
- Համահայկական գրադարան (freebooks.do.am/)
- Վիքիդարան (hy.wikisource.org)
- ...

ՎԻՔԻԴԱՐԱՆ

Թվային գրադարանների համեմատում (հայերեն)

Հիմնականում տեքստեր (առանց տեսածրված բնօրինակի)

- Armenian House (armenianhouse.org)
- Արևելահայերենի կորպուս (eanc.net)

- Նոյան Տապան (books.nt.am)

- Վիքիդարան (hy.wikisource.org)
- ...

Թվային գրադարանների համեմատում (հայերեն)

Հիմնականում տեսածրված տարբերակը (առանց տեքստի)

- ՀայԳիտՀամագործակցության գրադարան (armscoop.com)

- Արտերկրյա նախագծեր (archive.org, books.google.com, gallica.bnf.fr)
- Համահայկական գրադարան (freebooks.do.am/)
- Վիքիդարան (hy.wikisource.org)
- ...

Թվային գրադարանների համեմատում (հայերեն)

Եվ տեքստային, և տեսածրված տարբերակները (սրբագրում)

- Վիքիդարան (hy.wikisource.org)

ՎԻՔԻԴԱՐԱՆ

Տպագիր նյութերի թվային հասանելիություն

Գրավոր խոսքի ազատում թղթից

- Տեքստը հասանելի է ոչ միայն ֆիզիկական հրատ. ունեցողներին
- Տարածման ու հրապարակայնացման դյուրինություն
- Ընթերցման նոր ձևեր (օր՝ հասանելիություն արատ ունեցողների համար)
- Տեքստային որոնման հնարավորություն
- Փոփոխությունների հնարավություն (ժողովածուներ, օնտոլոգիաներ,...)
- Լեզվաբանական վերլուծության հեշտացում
- Արխիվացում (բազմակի)

Վիքիդարան

Date: 2008-01-05 13:18
Subject: Բանաստեղծական արվեստի բյուրեղացում
Security: Public
Tags: hy, Թումանյան

Այսպես է սկսվում գյուխգործոցի «նախաստեղծ» տարբերակը.

Ամպշող գիշեր է. ահա քեզ Լոռու
Չքնաղ լեռները ձգվում են հեռու.
Այս լեռների մեջ յուր ավանդներով
Մի պարզ ժողովուրդ ապրում էր սիրով,
Եւ նորա հոգին հստակ էր ու վես
Իրան լեռների, աղբյուրների պես:
Այն օրից օրեր դեռ շատ չեն անցել
Եւ հասած վերքը դեռ չէ հնացել—
Լսվում են մեկ-մեկ հինգ երգերը
Եւ հին սերունդի բոլոր կրքերը—
Նրանց արատը, արարքն անվեհեր
Հնչող ձայներում պահում են անմեռ:

Ճանաչեցի՞ք: :)
(**Սա էլ վերստեղծված տարբերակի առաջին տողերը.**)

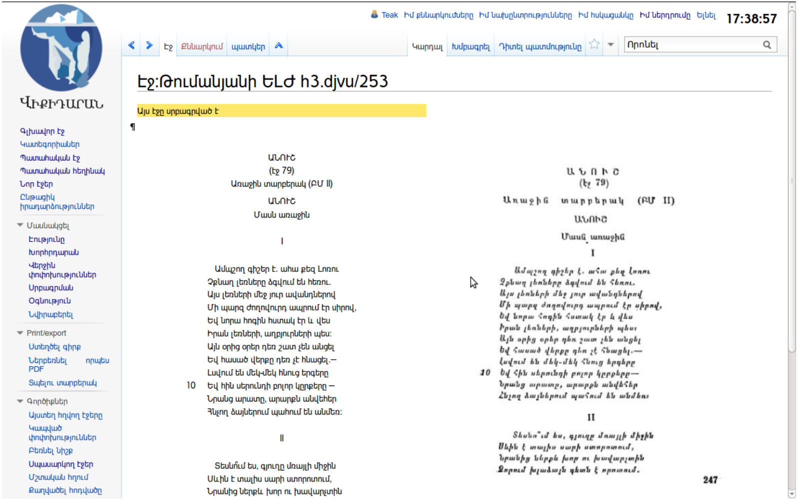
ՎԻՔԻԴԱՐԱՆ
Գլխավոր էջ
Կատեգորիաներ
Պատահական էջ
Պատահական հեղինակ
Նոր էջեր
Ընթացիկ իրադարձություններ
Մասնակցել
Էությունը
Խորհրդարան
Վերջին փոփոխություններ
Սրբագրման
Օգնություն
Նվիրաբերել
Print/export
Ստեղծել գիրք
Ներբեռնել որպես PDF
Տպելու տարբերակ
Գործիքներ
Այստեղ հղվող էջերը
Կապված փոփոխություններ
Բեռնել նիշք
Սպասարկող էջեր
Մշտական հղում
Քաղվածել հոդվածը
Teak Իմ քննարկումները Իմ նախընտրությունները Իմ հսկացանկը Իմ ներդրումը Ելնել
17:38:57
Էջ Քննարկում պատկեր
Կարդալ Խմբագրել Դիտել պատմությունը
Որոնել
Էջ:Թումանյանի ԵԼԺ հ3.djvu/253
Այս էջը սրբագրված է
ԱՆՈՒՇ
(էջ 79)
Առաջին տարբերակ (ԲՄ II)
ԱՆՈՒՇ
Մասն առաջին
I
Ամպոտ գիշեր է. ահա քեզ Լոռու
Չքնաղ լեռները ծզվում են հեռու.
Այս լեռների մեջ յուր ավանդներով
Մի պարզ ժողովուրդ ապրում էր սիրով,
Եվ նորա հոգին հստակ էր և վես
Իրան լեռների, աղբյուրների պես:
Այն օրից օրեր դեռ շատ չեն անցել
Եվ հասած վերքը դեռ չէ հնացել.—
Լսվում են մեկ-մեկ հնուց երգերը
Եվ հին սերունդի բոլոր կըրքերը —
Նրանց արատը, արարքն անվեհեր
Չնքող ձայներում պահում են անմեռ:
II
Տեսնո՞ւմ ես, գյուղը մռայլի միջին
Սևին է տալիս սարի ստորոտում,
Նրանից ներքև խոր ու խավարչտին
Ա Ն Ո Ւ Շ
(էջ 79)
Առաջին տարբերակ (ԲՄ II)
ԱՆՈՒՇ
Մասն առաջին
I
II
247

ՎԻՔԻԴԱՐԱՆ

Փաստաթղթերի հասանելիություն

Ժողովրդավարական հասարակության խթանիչներ

- Հիմնական օրենսդրական բազա
- Իրավական գրադարան (դատական գործերի)
- Պետական պայմանագրեր
- Միջազգային նշանակության փաստաթղթերի թարգմանություն
- Պաշտոնական վիճակագրություն

Դերը կրթական ծրագրերում

- Բնօրինակ նյութերի հանրամատչելիություն
- Ծրագրային նյութերի ժողովածուների ստեղծում
- Գրական և մասնագիտական թարգմանությունների փորձադաշտ
- Համեմատական գրականություն ուսումնասիրություն
- Բանասիրություն, գրականագիտություն, լեզվաբանություն

Վիքիպեդիայի խթանում

Հոդվածների նախնական նյութեր

- Հանրագիտարաններ (ՀՍՀ, ՀՀՀ և այլն)
- Տեղեկագրքեր (ճամփորդական, հուշարձանների...)
- ...

Տպագիր աղբյուրների թվայնացում

- Պատմական տեքստերի (պայմանագրեր, պաշտոնական որոշումներ,...)
- Պատմական գործեր («Պատմություն Հայոց», «Վադապետի վասն Վարդանանց...» և այլն)
- Մատենագիտական տվյալներ

ՎԻՔԻԴԱՐԱՆ

Մասնակցության ապահովում

Գործընթաց

Տեսածրում → Տառաճանաչում → Սրբագրում → Ձևում

- Սրբագրումը ետ է մնում տեսածրումից

Անհրաժեշտ է.

- Գործընթացի բոլոր փուլերի հստակ սահմանում
- Նոր մասնակիցների ներգրավվման միջոցների մշակում

Նոր ուղղություններ

- Թարգմանություններ
- Այլ կազմակերպությունների համար թվայնացման նախագծեր
- Մատենագիտություն

ՎԻՔԻԴԱՐԱՆ

Հեռանկարներ

- Էլ-գրքերի տարբեր ֆորմատների ավտոմատիկ փոխակերպում
- Սրբագրման մարաթոններ
- Ներառությունը ուսումնական գործընթացում
- Առցանց գրադարանների հետ համագործակցություն
- Թվայնացման առանձին նախագծեր

- Մետատվյալների համակարգի ստեղծում

ՎԵՐՋ

Այցելե՛ք մոտակա գրադարանը երկուշաբթի:

ՎԻՔԻԴԱՐԱՆ